

112. Al-Ikhlās

Namn Al-Ikhlās är inte bara namnet på denna sura utan också titeln på dess innehåll, eftersom den uteslutande behandlar tawhid. De andra surorna i Koranen har i regel fått sina namn efter ett ord som förekommer i dem, men i denna sura förekommer inte ordet *ikhlas* någonstans. Den har fått detta namn med hänsyn till dess betydelse och ämnesinnehåll. Den som förstår den och tror på dess lära blir helt befriad från shirk (polyteism).

Uppenbarelsens period

Huruvida detta är en mekkan eller medinansk sura är omtvistat, och meningsskiljaktigheten beror på de traditioner som återgetts om uppenbarelsens anledning. Vi återger dem här i ordning:

- Hadrat Abdullah ibn Mas‘ud har berättat att Quraysh sade till den Helige Profeten (över honom vare frid): **"Berätta för oss om din Herres härstamning."** Då sändes denna sura ner. (Tabarani)
- Abu al-Aliyah har återgett från Hadrat Ubayy ibn Ka‘b att avgudadyrkarna sade till Profeten: **"Berätta för oss om din Herres härstamning."** Då sände Allah ner denna sura. (Musnad Ahmad, Ibn Abi Hatim, Ibn Jarir, Tirmidhi, al-Bukhari i *at-Tarikh*, Ibn al-Mundhir, Hakim, Bayhaqi)
- Hadrat Jabir ibn Abdullah har berättat att en beduin (eller enligt andra

traditioner: några människor) sade till Profeten: **"Berätta för oss om din Herres härstamning."** Då sände Allah ner denna sura. (Abu Ya'la, Ibn Jarir, Ibn al-Mundhir, Tabarani i *al-Awsat*, Bayhaqi, Abu Nu'aym i *al-Hilyah*)

- 'Ikrimah har återgett från Ibn Abbas att en grupp judar — däribland Ka'b ibn al-Ashraf och Huyayy ibn Akhtab — kom till Profeten och sade: **"O Muhammad, berätta för oss om egenskaperna hos din Herre som sänt dig som profet."** Då sände Allah ner denna sura. (Ibn Abi Hatim, Ibn Adi, Bayhaqi i *al-Asma' was-Sifat*)

Ibn Taymiyyah har dessutom citerat ytterligare traditioner i sin kommentar till denna sura.

Sammanfattning av traditionerna

Dessa traditioner visar att olika människor vid olika tillfällen frågade Profeten om väsendet och naturen hos den Gud till vars dyrkan han kallade dem. Varje gång befallde Allah honom att recitera just denna sura som svar.

Först ställde Qurayshs avgudadyrkare denna fråga i Mekka, och suran uppenbarades som svar. Senare i Medina ställde kristna och andra araber liknande frågor, och varje gång inspirerade Allah honom att recitera samma sura.

När hadith-berättare säger att suran "uppenbarades" vid dessa tillfällen, betyder det inte att den uppenbarades på nytt, utan att Profeten instruerades att recitera den igen som svar — detta kallas ibland "upprepning av uppenbarelse".

Därför är denna sura i själva verket **mekkansk**, och med tanke på dess ämne tillhör den de allra tidigaste surorna, då detaljerade verser om Allahs väsen ännu inte hade uppenbarats. Människor som hörde Profetens kallelse ville veta hur den Gud var som han kallade dem till.

Ett annat bevis på att suran är tidig är att när Umayyah ibn Khalaf i Mekka tvingade Bilal att ligga på brännande sand med en tung sten på bröstet, ropade Bilal: **"Ahad! Ahad!"** Detta ord kommer från denna sura.

Tema och ämnesinnehåll

En kort reflektion över traditionerna visar vilka religiösa föreställningar som rådde i världen när Profeten började predika tawhid:

- Avgudadyrkarna dyrkade gudar av trä, sten, guld, silver och andra material.
- Dessa gudar hade form, kropp och släktskap.
- Gudar och gudinnor hade makar och barn.
- De behövde mat och dryck, som deras dyrkare gav dem.
- Många trodde att Gud kunde anta mänsklig form och att vissa människor härstammade från Honom.

Kristna sade sig tro på en Gud, men deras Gud hade en son, och Fadern, Sonen och den Helige Ande delade gudomlighet. Gud hade till och med en mor och en svärmor.

Judarna sade sig tro på en Gud, men deras Gud tillskrevs också kroppsliga och mänskliga egenskaper: Han gick omkring, visade sig i mänsklig form, brottades med en tjänare och hade en son — Ezra.

Zoroastrier dyrkade eld, och sabeer dyrkade stjärnor.

Under sådana förhållanden, när människor kallades till att tro på Allah — den Ende, utan partner — var det naturligt att de frågade: **"Hur är denne Gud som ni kallar oss till?"**

Koranen gav i denna sura ett mirakulöst kort och fullständigt svar som:

- undanröjde alla polyteistiska föreställningar
- uteslöt alla mänskliga egenskaper från Allah
- presenterade en ren och klar förståelse av Guds väsen

Förträfflighet och betydelse

Profeten (över honom vare frid) höll denna sura i mycket hög aktning och betonade dess betydelse på många sätt, så att muslimerna skulle recitera den ofta och sprida den.

Den uttrycker islams grundläggande lära — tawhid — i fyra korta meningar som lätt fastnar i minnet.

Många hadither visar att Profeten sade att denna sura är **likvärdig med en tredjedel av Koranen**. Dessa finns i al-Bukhari, Muslim, Abu Dawud, Nasa'i, Tirmidhi, Ibn Majah, Musnad Ahmad, Tabarani m.fl., återgivna av bl.a.:

- Abu Sa'īd al-Khudri
- Abu Hurayrah

- Abu Ayyub al-Ansari
- Abu ad-Darda'
- Mu'adh ibn Jabal
- Jabir ibn Abdullah
- Ubayy ibn Ka'b
- Ibn Omar
- Ibn Mas'ud
- Anas ibn Malik
- Abu Mas'ud

Kommentatorerna har gett olika förklaringar, men den enklaste är:

Koranens budskap bygger på tre grundpelare: tawhid, profetskap och det kommande livet. Denna sura lär ut tawhid i dess renaste form — därför är den som en tredjedel av Koranen.

Profetens uppskattning av suran

En hadith från A'ishah (i al-Bukhari och Muslim) berättar att Profeten sände en man som ledare för en expedition. Under resan avslutade han varje bön med att recitera *Qul Huwa-Allahu Ahad*. När de återvände frågade Profeten varför. Mannen svarade:

”I denna sura nämns den Nåderikes egenskaper, därför älskar jag att recitera den.”

Profeten sade:

”Informera honom att Allah älskar honom.”

En liknande händelse återges från Anas: en man i Quba-moskén reciterade alltid denna sura i varje rak'ah och lade sedan till en annan sura. När folket klagade sade han:

”Jag kan inte lämna den. Jag skulle hellre avstå från att leda bönen.”

När Profeten frågade honom varför han gjorde så, svarade han:

”Jag har stor kärlek till den.”

Profeten sade:

”Din kärlek till denna sura har gett dig inträde i Paradiset.”

KORANEN & SUNNAH

- [Bönen gudomlig befallning](#)
- [Nationalismens Uppkomst i den Muslimska Världen](#)
- ['Awrah för män och kvinnor inom och utanför bön](#)
- [Bönen mellan befallning och uphöjelse](#)
- [Regeln om att be i Haram-kläder](#)
- [Att upphöja Allahs befallning är att be](#)
- [Förstå Koranen](#)
- [Lycka eller elände i nästa liv](#)
- [Frågor och svar angående ahl al-Kitabs Kött](#)
- [Rasism: Finns det en lösning?](#)